

महाराष्ट्र शासन

२१

पोलीस महासंचालक कार्यालय, महाराष्ट्र राज्य
महाराष्ट्र राज्य पोलीस मुख्यालय, शहीद भगतसिंग मार्ग, कुलाबा, मुंबई ४०० ००१

क्र. पोमसं/३६/ र. व का.(८३००) शा.नि.-अधिसूचना /०१/२०२३,

मुंबई, दिनांक ०८/१२/२०२३

संदर्भ :- महाराष्ट्र शासन, गृह विभाग, क्र. संकीर्ण-२९८/आस्था-१, दिनांक ०७ डिसेंबर, २०२३

विषय :- मुंबई शहर जिल्ह्यामध्ये मराठा समाजातील व्यक्तींना कुणवी / मराठा कुणवी / कुणवी मराठा जातीचे प्रमाणपत्र देण्यासंदर्भात शासनाच्या विविध कार्यालयातील पूर्वीच्या पुराव्याची / अभिलेख तपासणी करण्याबाबत.

*****

परिपत्रक -

महाराष्ट्र शासन, गृह विभाग, क्र. संकीर्ण- २९८/आस्था-१, दिनांक ०७ डिसेंबर, २०२३ व सामान्य प्रशासन विभाग पत्र क्र.संकीर्ण २०२३/ प्र.क्र. १३७/प्रशा-१(का.१४), दि. १०. ११. २०२३ ची प्रत सहपत्रांसह यासोबत जोडून पाठविण्यात येत आहे.

२. तरी, सदर शासन पत्रानुसार कृपया योग्य ती कार्यवाही करण्यात यावी.

(प्रविण शिखरे)

पोलीस महासंचालक यांचे उप सहायक(र.व.का.),
पोलीस महासंचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचेकरिता.

प्रति,

पोलीस आयुक्त, बृहन्मुंबई (सस्नेह)

महासंचालक, लाचलुचपत प्रतिबंधक विभाग, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई (सस्नेह).

पोलीस महासंचालक, दहशतवाद विरोधी पथक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई (सस्नेह).

पोलीस महासंचालक, लोहमार्ग, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई (सस्नेह)

आयुक्त, राज्य गुप्तवार्ता विभाग, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

सर्व पोलीस आयुक्त (लोहमार्गसह).

अपर पोलीस महासंचालक (कायदा व सुव्यवस्था / प्रशिक्षण व खास पथके / आस्थापना / प्रशासन नियोजन व समन्वय / विशेष कृती / रा.रा.पो.बल / वाहतूक / फोर्स वन / आर्थिक गुन्हे /

नागरी हक्क संरक्षण), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

अपर पोलीस महासंचालक, गुन्हे अन्वेषण विभाग, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

अपर पोलीस महासंचालक व संचालक, दळणवळण, माहिती तंत्रज्ञान व परिवहन, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
सर्व परिक्षेत्रीय विशेष पोलीस महानिरीक्षक / पोलीस उप महानिरीक्षक
विशेष पोलीस महानिरीक्षक (कायदा व सुव्यवस्था / आस्थापना / प्रशासन / महिला व बाल अत्याचार प्रतिबंध विभाग/ सायबर सुरक्षा), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
विशेष पोलीस महानिरीक्षक, व्हीआयपी सुरक्षा, मुंबई/मोटार परिवहन विभाग, पुणे/
नक्षल विरोधी अभियान, नागपूर.
विशेष पोलीस महानिरीक्षक, राज्य राखीव पोलीस बल, पुणे व नागपूर.
संचालक व विशेष पोलीस महानिरीक्षक, महाराष्ट्र गुप्तवार्ता प्रबोधिनी, पुणे
उप संचालक, महाराष्ट्र पोलीस अकादमी, नाशिक.
पोलीस उप महानिरीक्षक, गडचिरोली परिक्षेत्र, कॅम्प नागपूर.
सर्व पोलीस अधीक्षक (गुन्हे / बिनतारी संदेश / लोहमार्गसह)
पोलीस अधीक्षक, विशेष कृती दल, सुराबर्डी, अमरावती रोड, नागपूर.
प्राचार्य, गुन्हे अन्वेषण प्रशिक्षण केंद्र, नाशिक.
सर्व प्राचार्य पोलीस प्रशिक्षण केंद्रे.
सर्व समादेशक, राज्य राखीव पोलीस बल, गट क्र.१ ते ११
सहायक पोलीस महानिरीक्षक (का.व सु./ प्रशासन / नि. व स./ धोरण), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
पोलीस महासंचालक यांचे वरिष्ठ उपसहायक/ उपसहायक
सर्व कार्यासन अधिकारी, का.क्र.०१ ते ४४

महाराष्ट्र शासन

गृह विभाग,

नवीन प्रशासन भवन, १२ वा मजला,
मादाम कामा मार्ग, राजगुरु चौक, मुंबई-४०० ०३२.

दूरध्वनी क. २२०२८१६६

Email ID: home_hdo1@maharashtra.gov.in

क्रमांक : संकीर्ण-११२३/प्र.क्र.२९८/आस्था-१

दिनांक - ०७ डिसेंबर, २०२३.

प्रति,

१. पोलीस महासंचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
२. पोलीस आयुक्त, बृहन्मुंबई, मुंबई.
३. महासंचालक, लाचलुचपत प्रतिबंधक विभाग, महाराष्ट्र राज्य, वरळी, मुंबई. (पोल-२ मार्फत)
४. संचालक, न्यायसहायक वैज्ञानिक प्रयोगशाळा, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
५. अपर पोलिस महासंचालक व कारागृह महानिरीक्षक, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
६. संचालक, अभियोग संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, चर्चगेट, मुंबई.
७. महासमादेशक, होमगार्डस, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
८. संचालक, नागरी संरक्षण संचालनालय, मुंबई.
९. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य पोलीस गृह निर्माण व कल्याण महामंडळ, मुंबई.
१०. सचिव, महाराष्ट्र राज्य मानवी हक्क आयोग, ९ हजारीमल सोमानी मार्ग, मुंबई-१.

विषय :- मुंबई शहर जिल्ह्यामध्ये मराठा समाजातील व्यक्तींना कुणबी / मराठा कुणबी / कुणबी मराठा जातीचे जात प्रमाणपत्र देण्यासंदर्भात शासनाच्या विविध कार्यालयातील पूर्वीच्या पुराव्याची / अभिलेख तपासणी करण्याबाबत.

महोदय,

उपरोक्त विषयावरील सामान्य प्रशासन विभागाच्या दि. १०.११.२०२३ रोजीच्या पत्राची प्रत सहपत्रांसह यासोबत जोडून पाठविण्यात येत आहे. कृपया अवलोकन व्हावे.

२. सामान्य प्रशासन विभागाच्या दिनांक १०.११.२०२३ रोजीच्या पत्रात नमूद केल्यानुसार तसेच त्यासोबत जोडलेल्या विहित विवरणपत्रात माहिती भरून जिल्हाधिकारी व जिल्हांडाधिकारी, मुंबई शहर यांना पाठवावी व त्याची एक प्रत या विभागास विनाविलंब सादर करावी, ही विनंती.

आपला,

(मुं. उ. भरोसे)
कक्ष अधिकारी, गृह विभाग

सोबत :- वरील प्रमाणे.

७६४४/३१२०८०-२
२०/११/२२

तात्काळ

महाराष्ट्र शासन

सामान्य प्रशासन विभाग

दालन क्र.५५७, ५ वा मजला, विस्तार इमारत, मंत्रालय,
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक, मुंबई-४०० ०३२.

दूरध्वनी क्रमांक-२२७९३३४४

Email ID : desk14gad-mh@gov.in

क्र.संकीर्ण २०२३/प्र.क्र.१३७/प्रशा-१ (का.१४)

दि. १० नोव्हेंबर २०२३.

प्रति,

सर्व सह / उप सचिव (आस्थापना),
सर्व प्रशासकीय विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

विषय : मुंबई शहर जिल्ह्यामध्ये मराठा समाजातील व्यक्तींना कुणबी / मराठा कुणबी /
कुणबी मराठा जातीचे जात प्रमाणपत्र देण्यासंदर्भात शासनाच्या विविध
कार्यालयातील पूर्वीच्या पुराव्याची / अभिलेख तपासणी करण्याबाबत.

संदर्भ : जिल्हाधिकारी व जिल्हादंडाधिकारी कार्यालय, मुंबई शहर यांचे पत्र क्र.जि.मुं.श/
सा.प्र./मराठा कुणबी / जात प्रमाणपत्र अभिलेख तपासणी/ २०२३/८७३,
दि.०८.११.२०२३.

महोदय/ महोदया,

जिल्हाधिकारी व जिल्हादंडाधिकारी कार्यालय, मुंबई शहर यांच्या संदर्भाधीन पत्राची प्रत सोबत
जोडली आहे. मराठा समाजास मराठा कुणबी, कुणबी मराठा, कुणबी जात प्रमाणपत्र देण्यासंदर्भात निश्चित
करण्यात आलेल्या कार्यपद्धतीच्या अनुषंगाने मुंबई शहर जिल्ह्यातील विविध शासकीय /निमशासकीय
कार्यालयाच्या विविध विभागात आस्थापना शाखेसह अन्य ठिकाणी सन १९४८ पूर्वीचे तसेच १९४८ ते
दि.१३.१०.१९६७ या दरम्यानचे कागदपत्र /पुरावे यांची तपासणी करून त्यात मराठा कुणबी, कुणबी मराठा,

कुणबी या जातींचा नामोळेख असलेले दस्तऐवज /पुरावे यांची माहिती संकलित करून सार्वजनिक करण्याचे
शासनाचे निर्देश आहेत. या अभिलेख्यांपैकी सर्व शासकीय कार्यालयातील सेवापुस्तकांची तपासणी करून
त्यात नमूद असलेले जात प्रमाणपत्र व पडताळणी प्रमाणपत्र यांची तपासणी करून मराठा कुणबी, कुणबी
मराठा, कुणबी या जातींचा उल्लेख असलेली माहिती विहित नमुन्यात दि.१०.११.२०२३ पर्यंत उपलब्ध करून
देण्याबाबत संदर्भाधीन पत्रान्वये कळविण्यात आले आहे.

श्री. मुजाहिद
आशा, घांगा पठवाऱ
व विकासातील गावीनीचा
अधिकारी रोजगाराचा
प्रांताच्याकडून झाईती
व्यापी.
Rumy
20.11.23

२. तरी संदर्भाधीन दि.०८.११.२०२३ रोजीच्या पत्रातील सूचना विचारात घेऊन आवश्यक ती कार्यवाही करून, जिल्हाधिकारी व जिल्हादंडाधिकारी कार्यालय, मुंबई शहर यांना माहिती उपलब्ध करून घावी व याबाबत या कार्यासनास अवगत करावे, ही विनंती.

आपला विश्वासू,

सोबत : वरीलप्रमाणे.

(कि. का. शिंदे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत- निवडनस्ती का.१४

महाराष्ट्र शासन

जिल्हाधिकारी व जिल्हादंडाधिकारी कार्यालय, मुंबई शहर.

ओल्ड कस्टम हाउस, शहीद भगतसिंह मार्ग, फोर्ट, मुंबई- ४०० ००१

फोन नं:- ०२२-२२६६४२३८ ई-मेल:- gadmumbaicity@gmail.com

क्रमांक:- जि.मु.श/सा.प्र./मराठा कुणबी/जात प्रमाणपत्र अभिलेख तपासणी/२०२३

दिनांक :- ८/११/२०२३

प्रति,

१. मा. सह सचिव, कार्या.-१४, सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
२. उपसचिव, सेवा सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
३. मा. पोलिस महासंचालक, मुंबई
४. मा. जनरलमैनेजर, बेस्टभवन, बेस्टमार्ग, कुलाबा-१.
५. मा. उपाध्यक्ष व व्यस्थापक संचालक, राज्य परिवहन महामंडळ
६. मा. रजिस्ट्रार, मुंबई उच्च न्यायालय, मुंबई
७. रजिस्टर, सिटी सिक्हिल कोर्ट, मुंबई
८. राज्य उत्पादन शुल्क आयुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई
९. संचालक, लेखा व कोषागार कार्यालय, मुंबई
१०. कामगार आयुक्त् यांचे कार्यालय, मुंबई
११. मा. सचिव, राज्य निवडणुक आयुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई
१२. मा. लोकायुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई
१३. मा. महाराष्ट्र राज्य, मानवी हक्क आयोग, मुंबई
१४. मा. राज्य माहिती आयोग, मुंबई

विषय - मुंबई शहर जिल्ह्यामध्ये मराठा समाजातील व्यक्तींना कुणबी/ मराठा कुणबी/ कुणबी मराठा जातीचे जात प्रमाणपत्र देण्यासंदर्भात शासनाच्या विविध कार्यालयातील पूर्वीच्या पुराव्याची/अभिलेख तपासणी करणेबाबत.

संदर्भ -

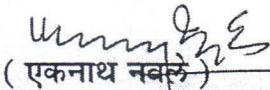
१. शासन निर्णय दि. ३१.१०.२०२३ व ०३.११.२०२३तसेच मा. मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे दि. ०३.११.२०२३ रोजी व्ही सी मधील निर्देश.
२. मा. न्यायमुर्ती संदीप शिंदे, (निवृत्त) यांचे अध्यक्षतेखाली गठीत समितीच्या दि. ०६.११.२०२३ रोजी झालेल्या बैठकीत दिलेले निर्देश.

महोदय/ महोदया,

मराठा समाजास मराठा कुणबी, कुणबी मराठा, कुणबी जात प्रमाणपत्र देण्याबाबत संदर्भ क्र.१ अन्वये निश्चित करण्यात आलेल्या कार्यपद्धतीच्या अनुषंगाने मुंबई शहर जिल्ह्यातील विविध शासकीय/निमशासकीय कार्यालयाच्या विविध विभागात आस्थापना शाखेसह इतर ठिकाणी सन १९४८ पुर्वीचे तसेच १९४८ ते १३/१०/१९६७ या दरम्यानचे कागदपत्र/पुरावे यांची तपासणी करून त्यामध्ये मराठा कुणबी, कुणबी मराठा, कुणबी या जातींचा नामोल्लेख असलेले दस्ताएवज/पुरावे

आढळल्यास अशी माहिती संकलित करून सार्वजनिक करणेबाबत तात्काळ कार्यवाही करणेचे निर्देश शासनाने दिलेले आहेत. मात्र या अभिलेख्यांपैकी आपल्या कार्यालयातील सेवा पुस्तके हे ३१/१०/२०२३ पर्यंत तपासण्यात यावी आणि त्यात नमुद केलेली जाती प्रमाणपत्र व पडताळणी प्रमाणपत्र याची तपासणी करण्यात यावी. तसेच याअनुषंगाने अभिलेख तपासणी बाबत सर्व विभागांकडून करण्यात येत असलेल्या कार्यवाहीचा आढावा शासन स्तरावरून दररोज घेण्यात येत आहे. या संदर्भात सदरचे काम विहित वेळेत पुर्ण होण्याच्या दृष्टीने आपले स्तरावरून आपल्या अधिनस्त संबंधित विभागांना उपलब्ध अभिलेख्यांची जसे सेवापुस्तक इ. तपासणी करून तपासणीअंती मराठा कुणबी,कुणबी मराठा व कुणबी या जातीचा उल्लेख असलेले उक्त नमुद कालावधीतील अभिलेख मुंबई शहर जिल्हाधिकारी कार्यालयाच्या संकेतस्थळावर सार्वजनिक करण्याच्या दृष्टीने सॉफ्ट कॉपीसह स्कॅन कॉपी ४ प्रतीत दिनांक १०/११/२०२३ पर्यंत उपलब्ध करून देण्यासंदर्भात आपले स्तरावरून उचित निर्देश देण्यात यावेत, ही नम्र विनंती. आपल्या माहिती व सुलभ संदर्भासाठी वर नमुद शासन निर्णय तसेच अभिलेख तपासणीचे विहित नमुने सोबत जोडण्यात येत आहेत.

सोबत- वरीलप्रमाणे

(एकनाथ नवरे)
उपजिल्हाधिकारी तथा समन्व्य अधिकारी,
स्वतंत्र विशेष कक्ष, मुंबई शहर

मा.न्यायमूर्ती श्री संदीप शिंदे (निवृत्त) यांच्या
अध्यक्षतेखाली गठीत समितीच्या स्वीकृत
— केलेल्या पहिल्या अहवालाच्या अनुषंगाने
करावयाच्या कार्यवाहीबाबत.

महाराष्ट्र शासन

सामान्य प्रशासन विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : मआसु- २०२३/प्र.क्र.०३ /१६-क

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.

दिनांक : ३१ ऑक्टोबर, २०२३

वाचा :

सा.प्र.वि. शा.नि.क्र. मआसु- २०२३/प्र.क्र.०३ /१६-क दि. ०७ सप्टेंबर, २०२३

प्रस्तावना :

राज्याच्या मराठवाडा विभागातील मराठा समाजातील व्यक्तींना मराठा-कुणबी, कुणबी-मराठा जातीचे जात प्रमाणपत्र देण्यासंदर्भात संबंधित व्यक्तींनी संक्षम प्राधिकारी यांचेकडे कुणबी जातीसंदर्भात सादर केलेल्या निजामकालीन पुरावे, वंशावळी, शैक्षणिक पुरावे, महसूली पुरावे, निजामकाळात झालेले करार, निजामकालीन संस्थानिकांनी दिलेल्या सनदी, राष्ट्रीय दस्तावेज इत्यादी पुराव्यांची वैधानिक व प्रशासकीय तपासणी करावी करावी व तपासणीअंती मराठा-कुणबी, कुणबी-मराठा जातीचे जात प्रमाणपत्र पात्र व्यक्तींना देण्याबाबतची कार्यपद्धती विहित करण्यासाठी मा.न्यायमूर्ती श्री संदीप शिंदे (निवृत्त) यांचे अध्यक्षतेखाली सामान्य प्रशासन विभागाच्या दि ७.९.२०२३.च्या शासन निर्णयान्वये समिती स्थापन करण्यात आली आहे.

२. मा.न्यायमूर्ती श्री. संदीप शिंदे (निवृत्त) समितीने दि. ११.९.२०२३, दि. १५.९.२०२३, दि. २२.९.२०२३ रोजी बैठका घेऊन जिल्हानिहाय अभिलेख तपासणी कामाचा आढावा घेतला. तसेच तपासलेल्या नोंदी बाबत शासनास अहवाल सादर करण्यासाठी मराठवाड्यातील सर्व जिल्हांसाठी एकच प्रकारचा नमुना तयार करून अभिलेख्यांची तपासणी करण्याचे निर्देश समितीने संबंधित ८ जिल्हाधिकाऱ्यांना दिले होते.-

अ) महसूली अभिलेखे - खासरापत्रक, पाहणीपत्रक, क-पत्रक, कुळ नोंदवही, नागरिकांचे राष्ट्रीय रजिस्टर सन १९५१, नमुना नं.०१ हक्क नोंदपत्रक, नमुना नं.०२ हक्क नोंदपत्रक व ७/१२ उत्तार

ब) जन्म-मृत्यू रजिस्टर संबंधिते अभिलेखे (गाव नमुना नं.१४)

क) शैक्षणिक अभिलेखे- प्रवेश निर्गम नोंदवही / जनरल रजिस्टर,

ड) राज्य उत्पादन शुल्क विभागाकडील अभिलेखे- अनुज्ञाप्ती नोंदवह्या, मळी नोंदवही, ताडी नोंदवही, आस्थापना अभिलेख,

- इ) कारागृह विभागाचे अभिलेखे - रजिस्टर ऑफ अंडर ट्रायल प्रिझ्नर, कच्चा कैद्यांची नोंदवही,
ई) पोलीस विभागाचे अभिलेखे- गाववारी, गोपनीय रजिस्टर सी-१, सी-२, क्राईम रजिस्टर, अटक पंचनामे
व एफ आय आर रजिस्टर
- उ) सह जिल्हा निबंधक तथा मुद्रांक जिल्हाधिकारी यांचेकडील अभिलेखे - खरेदीखत नोंदणी रजिस्टर,
डे बुक, करारखत, साठेखत, इसार पावती, भाडे चिठ्ठी, ठोकेपत्रक, बटाईपत्रक, दत्तकविधानपत्रक,
मृत्युपत्रक, ईच्छापत्रक, तडजोडपत्रक, इतर दस्त,
- ऊ) भूमी अभिलेख विभागाचे अभिलेखे - पक्काबुक, शेतवारपत्रक, वसूली बाकी, ऊल्ला प्रतीबुक,
रिव्हीजन प्रतीबुक, क्लासर रजिस्टर व हक्क नोंदणीपत्रक,
- ए) जिल्हा सैनिक कल्याण अधिकारी यांच्याकडील अभिलेखे - माजी सैनिकांच्या नोंदी,
- ऐ) जिल्हा वफक अधिकारी यांच्याकडील अभिलेखे - मुंतखब
- ओ) शासकीय कर्मचा-यांचा सेवा तपशीलबाबतची अभिलेखे - सन १९६७ पूर्वीचे कर्मचा-यांचा सेवा
तपशील.
- औ) जात प्रमाणपत्र पडताळणी समितीकडील अभिलेखे - वैध व अवैध प्रकरणांचा तपशील व कारणे.

३. त्यानुसार संबंधित सर्व जिल्हाधिकाऱ्यांनी त्यांच्याकडील उपलब्ध अभिलेख समितीला
तपासणीसाठी तयार ठेवले. त्यानुसार मा.न्यायमूर्ती श्री. संदीप शिंदे (निवृत्त) समितीने मराठवाडा
विभागातील सर्व आठ जिल्ह्यांमध्ये जिल्हानिहाय बैठका घेण्याचे व आम नागरीकांकडून कुणबी
नोंदी संबंधी पुरावे स्थिकारण्याचे ठरवून तसा समितीचा जिल्हानिहाय दौरा कार्यक्रम तयार केला
व दौन्याच्यावेळी त्यानुसार छत्रपती संभाजीनगर विभागातील सर्व जिल्ह्यांमध्ये विविध विभागांच्या
अभिलेख्यांतील दि. ३०.१०.२०२३ पर्यंत १,७४,४५,४३२ नोंदीची तपासणी करण्यात आली असून
त्यामध्ये कुणबी जातीच्या १३,४९८ नोंदी आढळून आल्या. तसेच समितीस मराठवाड्यातील
आढावा बैठकीत नागरीकांनी भेटून दिलेले ४६० पुरावे सादर करण्यात आले. सदर तपासणी
दरम्यान जुन्या अभिलेख्यातील बहुतांश नोंदी मोडी लिपी अथवा उर्दू भाषेतील आहेत. या सर्व
नोंदीची मा.न्यायमूर्ती श्री संदीप शिंदे (निवृत्त) समितीने तपासणी करून दि. ३०.१०.२०२३ रोजीच्या
मा.मुख्यमंत्री महोदयांच्या अध्यक्षतेखाली मराठा आरक्षण व सुविधा मंत्रीमंडळ समितीच्या
झालेल्या बैठकीत आपला पहिला अहवाल सादर केला आहे. सदर अहवाल मा.मुख्यमंत्री यांच्या
अध्यक्षतेखाली मराठा आरक्षण व सुविधा मंत्रीमंडळ उपसमितीने मंत्रिमंडळ बैठकीत सादर
करण्याची शिफारस केली आहे. त्यानुसार मा.मंत्रिमंडळाने मा.न्यायमूर्ती श्री संदीप शिंदे (निवृत्त)
समितीचा पहिला अहवाल स्वीकृत केला आहे. त्या अनुषंगाने कुणबी जातीचे जात प्रमाणपत्र
देण्यासंदर्भात खालीलप्रमाणे निर्देश देण्यात येत आहेत.

गती

शासन निर्णय :

- अ) ज्यांच्या नोंदी मा.न्यायमूर्ती श्री संदीप शिंदे (निवृत्त) रामितीस आढळून आल्या अशा व्यक्तींना कुणबी जातीचे जात प्रमाणपत्र देण्याची कार्यवाही सक्षम प्राधिकारी यांनी सुरु करावी.
- ब) मोडी,उर्दू भाषेतील दस्तावेजाचे भाषांतर करून जतन करण्यासाठी ते डिजीटाइज व प्रमाणित करून पब्लिक डोमेनवर आणून त्या आधारे कुणबी जातीचे जात प्रमाणपत्र देण्यात यावे.
- क) मा. न्यायमूर्ती श्री. संदीप शिंदे समितीस सादर करण्यात आलेले १२ निभागांचे पुरावे ग्राह्य धरण्यासाठी सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाच्या महाराष्ट्र अनूसुचित जाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागास प्रवर्ग (जातींचे प्रमाणपत्र देण्याचे व त्याच्या पडताळणीचे विनियमन) नियम, २०१२ मध्ये सुधारणा करावी.
- ड) मा.न्यायमूर्ती श्री संदीप शिंदे (निवृत्त) यांच्या अहवालातील शिफारशीनुसार मराठा-कुणबी, कुणबी-मराठा जातीचे जात प्रमाणपत्र देण्याच्या कार्यपद्धतीचा अवलंब करावा.
- इ) मा. न्यायमूर्ती दिलीप भोसले (निवृत्त), मा. न्यायमूर्ती मारोती गायकवाड (निवृत्त) आणि मा. न्यायमूर्ती संदीप शिंदे (निवृत्त) यांचे सल्लागार मंडळ स्थापन करून या सल्लागार मंडळाच्या अध्यक्षपदी मा. न्यायमूर्ती दिलीप भोसले (निवृत्त) यांच्या नेमणूकीस मान्यता देण्यात यावी. सदर सल्लागार मंडळ मा.सर्वोच्च न्यायालय, मा.उच्च न्यायालय व इतर न्यायालयात प्रलंबित असलेल्या मराठा आरक्षण संदर्भातील प्रकरणांमध्ये शासनास कायदेशीर बाबींसंदर्भात मार्गदर्शनपर सल्ला देईल.
- ई) मराठा समाजाचे सामाजिक व शैक्षणिक मागासलेपण तपासणी करण्यासाठी राज्य मागासवर्ग आयोगाला नव्याने इम्पेरीकल डाटा गोळा करण्याबाबत दफ्तरिविषयात येईल.
२. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक २०२३१०३११८५६५९४७०७ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षात्कृत करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

SUMANT NAMDEORAO
BHANGE

Digital" signed by SUMANT NAMDEORAO BHANGE
DN: c=IN, o=GOVERNMENT OF MAHARASHTRA, ou=SOCIAL
JUSTICE AND SPECIAL ASSISTANCE DEPARTMENT,
2.5.4.20117b7f119ea3d95ad3f8e59f904b654ed8b2dd117797293
6de56dcfce4da3be, postalCode=400092, st=Maharashtra,
serialNumber=1F81848550CC3E5A74179F14C10EC607D959EA302
2F75E225829C7525645158, cn=SUMANT NAMDEORAO BHANGE
Date: 2023.10.3 18:57:01 +05'30'

(सुमंत भांगे)
शासनाचे सचिव

प्रत,

- १) मा.राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव
- २) मा.मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव

- ३) मा.उप मुख्यमंत्री (गृह, विधि व न्याय) यांचे सचिव
- ४) मा.उप मुख्यमंत्री (वित्त व नियोजन) यांचे प्रधान सचिव
- ५) मा.सर्व मंत्री यांचे खाजगी सचिव
- ६) मा.विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद/ विधानसभा
- ७) रार्व विधानसभा सदस्य/ विधानपरिषद सदस्य
- ८) मा. न्यायमूर्ती दिलीप भोसले (निवृत्त)
- ९) मा. न्यायमूर्ती. मारोती गायकवाड (निवृत्त),
- १०) मा. न्यायमूर्ती श्री संदीप शिंदे (निवृत्त)
- ११) मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य
- १२) अपर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव/ सचिव, सर्व मंत्रालयीन विभाग
- १३) प्रधान सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय (विधानसभा)
- १४) प्रधान सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय (विधानपरिषद)
- १५) सर्व विभागीय आयुक्त
- १६) सर्व जिल्हाधिकारी
- १७) महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मंत्रालय, मुंबई
- १८) आयुक्त, समाजकल्याण, पुणे
- १९) आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक
- २०) आयुक्त, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे
- २१) निवडनस्ती

८४

मराठवाड्यातील मराठा समाजास मराठा-कुणबी, कुणबी-मराठा जात प्रमाणपत्र देण्याच्या प्रक्रियेमध्ये आवश्यक त्या अनिवार्य निजामकालीन पुरावे, वंशावळी, शैक्षणिक पुरावे, महसूली पुरावे, निजामकाळात झालेले करार, निजामकालीन संस्थानिकांनी दिलेल्या सनदी, राष्ट्रीय दस्तावेज इत्यादी पुराव्यांची वैधानिक व प्रशासकीय तपासणी करण्याबाबत तसेच, तपासणीअंती पात्र व्यक्तींना मराठा-कुणबी, कुणबी-मराठा जातीचे जात प्रमाणपत्र देण्याची कार्यपद्धती विहित करण्यासाठी निवृत्त न्यायमूर्ती यांचे अध्यक्षतेखाली स्थापन करण्यात आलेल्या समितीची व्याप्ती संपुर्ण राज्यासाठी वाढविण्याबाबत..

महाराष्ट्र शासन

सामान्य प्रशासन विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : मआसु- २०२३/प्र.क्र.०३/१६-क
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.
दिनांक : ०३ नोव्हेंबर, २०२३

संदर्भ : सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक : मआसु- २०२३/प्र.क्र.०३/१६-क,
दि. ७.९.२०२३

प्रस्तावना :

राज्याच्या मराठवाडा विभागातील मराठा समाजातील पात्र व्यक्तींना मराठा-कुणबी, कुणबी-मराठा जातीचे जात प्रमाणपत्र देण्यासंदर्भात संबंधित व्यक्तींनी सक्षम प्राधिकारी यांचेकडे कुणबी जातीसंदर्भात सादर केलेल्या निजामकालीन पुरावे, वंशावळी, शैक्षणिक पुरावे, महसूली पुरावे, निजामकाळात झालेले करार, निजामकालीन संस्थानिकांनी दिलेल्या सनदी, राष्ट्रीय दस्तावेज इत्यादी पुराव्यांची वैधानिक व प्रशासकीय तपासणी कशी करावी व तपासणीअंती मराठा-कुणबी, कुणबी-मराठा जातीचे जात प्रमाणपत्र पात्र व्यक्तींना देण्याबाबतची कार्यपद्धती विहित करण्यासाठी मा.न्यायमूर्ती श्री संदीप शिंदे (निवृत्त) यांचे अध्यक्षतेखाली सामान्य प्रशासन विभागाच्या दि. ७.९.२०२३ च्या संदर्भीय शासन निर्णयान्वये समिती स्थापन करण्यात आली आहे.

२. संपूर्ण महाराष्ट्र राज्यात मराठा समाजातील पात्र व्यक्तींना कुणबी जातीचे जात प्रमाणपत्र देण्याबाबत घेण्यात आलेल्या निर्णयाच्या अनुंंगाने मा.न्यायमूर्ती शिंदे समितीची व्याप्ती वाढविण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्या अनुंंगाने शासनाने खालीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे.

शासन निर्णय :

मराठवाडा विभागातील मराठा समाजातील पात्र व्यक्तींना कुणबी जातीचे जात प्रमाणपत्र देण्यासंदर्भात समितीची कार्यपद्धती यापूर्वीच दि. ०७.०९.२०२३ च्या संदर्भाधीन शासन निर्णयान्वये निश्चित करण्यात आलेली आहे. आता, या शासन निर्णयान्वये मराठवाड्यासह संपूर्ण महाराष्ट्र राज्यातील मराठा समाजातील पात्र व्यक्तींना कुणबी जातीचे जात प्रमाणपत्र देण्यासंदर्भात मराठा समाजातील संबंधित व्यक्तींनी सक्षम प्राधिकारी यांचेकडे

सादर केलेल्या पुराव्यांची वैधानिक व प्रशासकीय तपासणी कशी करावी व तपासणीअंती कुणबी जातीचे जात प्रमाणपत्र पात्र व्यक्तींना देण्याबाबतची कार्यपद्धती निश्चित करून अहवाल शासनास सादर करण्यासाठी मा.न्यायमूर्ती श्री संदीप शिंदे (निवृत्त) समितीची व्याप्ती संपूर्ण राज्यासाठी वाढविण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे. त्यानुसार, आता समितीची रचना खालीलप्रमाणे राहील.-

१	मा.न्यायमूर्ती श्री संदीप शिंदे (निवृत्त)	अध्यक्ष
२	अपर मुख्य सचिव (महसूल), महसूल व वन विभाग	सदस्य
३	प्रधान सचिव, विधि व न्याय विभाग	सदस्य
४	सर्व विभागीय आयुक्त	सदस्य
५	सर्व जिल्ह्यांचे जिल्हाधिकारी	सदस्य
६	सह सचिव, सामान्य प्रशासन विभाग (सा.वि.स.) मंत्रालय, मुंबई	सदस्य सचिव

२. समितीची कार्यकक्षा - समितीची कार्यकक्षा खालीलप्रमाणे राहील.

संपूर्ण महाराष्ट्रातील मराठा समाजातील व्यक्तींना मराठा-कुणबी, कुणबी-मराठा जातीचे जात प्रमाणपत्र देण्यासंदर्भात संबंधित व्यक्तींनी सक्षम प्राधिकारी यांचेकडे कुणबी जातीसंदर्भात सादर केलेल्या पुराव्यांची वैधानिक व प्रशासकीय तपासणी कशी करावी व तपासणीअंती मराठा-कुणबी, कुणबी-मराठा जातीचे जात प्रमाणपत्र पात्र व्यक्तींना देण्याबाबतची कार्यपद्धती निश्चित करणे.

३. समितीचा कार्यकाळ - प्रस्तुत समितीने आपला अहवाल दिनांक २४ डिसेंबर, २०२३ पर्यंत शासनास सादर करावा.

४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०२३११०३२२३१०४९६०७ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

SUMANT NAMDEORAO
BHANGE

Digitally signed by SUMANT NAMDEORAO BHANGE
DN: c=IN, o=GOVERNMENT OF MAHARASHTRA, ou=SOCIAL JUSTICE
AND SPECIAL ASSISTANCE DEPARTMENT,
25.4.20=17b7f71196a39f5dad3859d04bf654ed8b2dd1177972936de
56dcfe4daaa38e, postalCode=400032, st=Maharashtra,
serialNumber=1FB1B48830CC3E5A74179F14C10EC667D85BEA302F7
SE225829CC7525E6413, cn=SUMANT NAMDEORAO BHANGE,
Date: 2023.11.03 23:20:19 +05'30'

(सुमंत भांगे)
शासनाचे सचिव

प्रत,

- १) मा.राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव
- २) मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव
- ३) मा.उप मुख्यमंत्री (गृह, विधि व न्याय) यांचे सचिव
- ४) मा.उप मुख्यमंत्री (वित्त व नियोजन) यांचे प्रधान सचिव

स्वातंत्र्याचा प्रमूळ महान्सव

महाराष्ट्र शासन

विभागीय आयुक्त कार्यालय छत्रपती संभाजीनगर
(सामान्य प्रशासन शाखा)

दिल्ली गेट जवळ, छत्रपती संभाजीनगर 431001 Email deg.aurangabad@gmail.com

जा.क्र.-2023/सा.प्र./आस्था/मसकुजाआ/कावी-८८

दिनांक- 31/10/2023.

प्रति,

जिल्हाधिकारी,
छत्रपती संभाजीनगर, जालना, हिंगोली, नांदेड, परभणी, लातूर, धाराशिव व बीड

विषय:-	मराठा-कुणबी, कुणबी-मराठा जातीचे जात प्रमाणपत्र पात्र व्यक्तींना देण्याबाबतची कार्यपद्धती विहित करण्यासाठी गठित समितीस जिल्हानिहाय अंतिम अहवाल सादर करण्याबाबत.
संदर्भ:-	1.या कार्यालयाचे पत्र जा.क्र 2023/सा.प्र./आस्था/मसकुजाआ/समिती-माहिती/कावी दिनांक 18/09/2023 (पहिला अहवाल बाबत) 2.या कार्यालयाचे पत्र जा.क्र 2023/सा.प्र./आस्था/मसकुजाआ/समिती-माहिती/कावी दिनांक 13/10/2023 (दुसरा अहवाल बाबत) 3. या कार्यालयाचे पत्र जा.क्र 2023/सा.प्र./आस्था/मसकुजाआ/समिती-माहिती/कावी दिनांक:- 30/10/2023 (कार्यपद्धती व अंतिम अहवाल बाबत)

मराठवाड्यातील मराठा समाजास मराठा-कुणबी, कुणबी-मराठा, कुणबी जात प्रमाणपत्र देण्याच्या प्रक्रियेमध्ये आवश्यक व अनिवार्य निजामकालीन पुरावे, वंशावली, शैक्षणीक पुरावे, महसूली पुरावे, निजामकाळात झालेले करार, निजामकालीन संस्थानिकांनी दिलेल्या सनदी, राष्ट्रीय दस्तावेज इत्यादी पुराव्यांची वैधानिक व प्रशासकीय तपासणी करण्याबाबत तसेच तपासणी अंती पात्र व्यक्तींना मराठा-कुणबी, कुणबी-मराठा जात प्रमाणपत्र देण्याची कार्यपद्धती विहित करण्यासाठी शासन नियंत्रणव्ये मा.न्या.संदीप शिंदे (निवृत्त) यांचे अध्यक्षतेखाली समिती गठीत करण्यात आली आहे.

समितीने प्रत्येक जिल्ह्यातील महत्वाच्या बारा विभागांच्या सन 1967 पुर्वीच्या जुन्या अभिलेख प्रकारांची तपासणी करून त्यामध्ये आढळून येणा-या कुणबी नोंदीचा अहवाल सादर करण्याचे वेळोवेळी निर्देश दिले आहेत. या अनुंषंगाने समितीच्या कामाकाजासाठी आवश्यक माहिती उपलब्ध करून देण्यासाठी समितीने दिलेल्या निर्देशानुसार विविध विवरणपत्रे विहित करून देण्यात आली होती. त्यानुसार आपणाकडून प्राप्त झालेला पहिला व दुसरा अहवाल समितीस सादर करण्यात आलेला आहे.

समितीचा विभागातील आठही जिल्ह्यांचा दौरा कार्यक्रम पार पडला असुन यापुर्वी पुरविण्यात आलेल्या विवरणपत्र -1 ते 5 च्या व्यतिरिक्त विवरणपत्र -6 “कुणबी नोंदीचा गावनिहाय तपशील” हे मा.समिती अध्यक्ष यांचे निर्देशानुसार नव्याने समाविष्ट करण्यात आले

आहे. यापुर्वी पुरविण्यात आलेल्या विवरणपत्रामध्ये वेळोवेळी नव्याने काही अभिलेख प्रकारांचा समावेश करण्यात आलेला होता. त्यामुळे या सर्व अभिलेख प्रकारांचा समावेश करून अंतीम अहवालासाठी खालीलप्रमाणे 1 ते 6 विवरणपत्र यासोबत पाठविण्यात येत आहेत.

विवरणपत्र 01 — जिल्हा निहाय व अभिलेख प्रकारनिहाय तपासलेल्या व आढळून आलेल्या कुणबी नॉदींचा तपशील.

विवरणपत्र 02 — अभिलेख प्रकार निहाय भाषा, नियम/कायदा, ठेवणारा प्राधिकारी इ.बाबतचा तपशील.

विवरणपत्र 03 — सक्षम प्राधिकारी यांनी मागील 05 वर्षात दिलेल्या कुणबी, कुणबी-मराठा, मराठा-कुणबी जात प्रमाणपत्राचा तपशील.

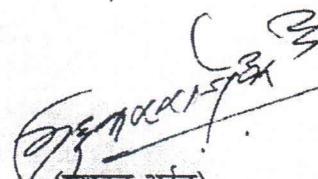
विवरणपत्र 04 — जात प्रमाणपत्र पडताळणी समितीने वैध अथवा अवैध ठरविलेल्या कुणबी, कुणबी-मराठा व मराठा-कुणबी जात प्रमाणपत्राचा तपशील.

विवरणपत्र 05 — तपासणी केलेल्या व आढळून आलेल्या कुणबी नॉदींचा तालुकानिहाय तपशील.

विवरणपत्र 06 — आढळून आलेल्या कुणबी नॉदींचा गावनिहाय तपशील.

जिल्हाधिकारी यांचे स्वाक्षरीतील विवरणपत्र 1 ते 6 मधील अंतीम अहवाल प्रमाणपत्रसह - 3 प्रतीत या कार्यालयास दि.09/11/2023 रोजी दुपारी 12.00 पर्यंत खास दुतामार्फत सादर करावा. आपणा कडून सादर करण्यात येणारे विवरणपत्र 01 ते 06 हे समितीच्या अहवाला सोबत परिशिष्ट म्हणुन समाविष्ट करण्यात येणार असल्याने विवरणपत्रात नमूद केलेला तपशील अचूक असल्याची आपण वैयक्तीकरित्या खात्री करावी.

सोबत — अंतीम अहवालासाठी विवरणपत्र 1 ते 6

(सृष्टुकर अर्दड),
विभागीय आयुक्त
छत्रपती संभाजीनगर

प्रतिलिपी:-

मा. उपसचिव, समिती कक्ष, सामान्य प्रशासन विभाग मंत्रलाय मुंबई यांना माहितीस्तव.

२००३ रोपण, भराटा समाजास भराटा-कुणवी-कुणवी-भराटा जात प्रसागथत्र दंग्याची कार्यपदतो विहित करण्यासाठी मा.न्या.संदिप शिंदे (निवृत) यांचे अध्यक्षतेग्राती स्थापन करण्यात आलेल्या समितीस सादर करावाऱ्याची माहिती (दिनांक /11/2023 ची शिंदी)

विवरणपत्र -1

जिल्हानिहाय व अभिलेख प्रकारनिहाय तपासलल्या व आडलून आलेल्या कुणवी नोंदविचा तपशील

जिल्हा -

अ.क्र.	अभिलेखे	अभिलेखावै प्रकार	सन 1948 ते सन 1967 कालावधीचे			सन 1948 पुढीच्या कालावधीचे			एकूण
			तपासलेल्या नोंदविचा संख्या		कुणवी जातेच्या नोंदी	तपासलेल्या नोंदीची संख्या		कुणवी जातेच्या नोंदी	
			तपासलेल्या आडलतेची संख्या	आडलतेची संख्या	आडलतेची संख्या	तपासलेल्या आडलतेची संख्या	आडलतेची संख्या	आडलतेची संख्या	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
	महसूले अभिलेखे	1. घावारा पत्रक 2. पाहारी पत्रक 3. कृषक 4. कृषक नोंदवही 5. नागरीचोंचे राष्ट्रीय रजिस्टर सन 1951 6. नमूना नं.01 इक्क नोंद पत्रक 7. नमूना नं.02 इक्क नोंद पत्रक 8. 7/12 उत्तर	एकूण						
1			0	0	0	0	0	0	
2		जन्म भूत्य नोंदी जन्म भूत्य नोंदी रजिस्टर (गाव नमूना 14)	एकूण	0	0	0	0	0	
3		गोक्षिक अभिलेखे 1. प्रवेश निर्गम नोंदवही / जनरल रजिस्टर	एकूण	0	0	0	0	0	
4		अधीक्षक राज्य उत्पादन शुल्क	एकूण	0	0	0	0	0	
5		कारागृह अध्याक्षक 1. Register of under trial prisoners 2. Register showing the description etc of convicted prisoners	एकूण	0	0	0	0	0	
6		पोलीस विभाग 1. गवाचारा 2. गोपनीय रजिस्टर C1, C2 3. क्रॉम रजिस्टर 4. अटक पत्रांमध्ये 5. FIR रजिस्टर	एकूण	0	0	0	0	0	
6 अ		रेल्वे पोलीस विभाग गुहाचालवातच्या नोंदी	एकूण	0	0	0	0	0	
7	सह जिल्हा निर्बंधक तथा भूदाक निव्हायिकारी	1. छोरोडाळ नोंदवही केलेले रजिस्टर 2. ठ-बुक 3. कराता छत. 4. साठेखत. 5. इतरा चावती. 6. घाडे चिह्नी. 7. ढोक पत्र. 8. बटां पत्र. 9. दाळव विधान. 10. भूतपत्र. 11. इच्छापत्र. 12. तडोडा घर. 13. इता इत्या.	एकूण						
8		पुनी अभिलेख विभाग 1. पत्रकायुक 2. शेवठार पत्रक 3. बदली बाबो 4. डलां प्रतिवक्त 5. विळजिन प्रतिवक्त 6. फसादर रजिस्टर 7. हडक नोंदपाणी पत्रक 8. नमूना-33 (प्रतिकडाऊ घानेवरमारी) 9. नमूना-34 10. दिप्पण बुक	एकूण	0	0	0	0	0	
9		जिल्हा सेनक कल्याण अधिकारी माझी सेनक निवृत्तीनंतर नोंदवणीकरिता करण्यात आलेल्या कागदपत्रानुसार	एकूण	0	0	0	0	0	
10		जिल्हा वक्तव्य अधिकारी पुनराब्ध	एकूण	0	0	0	0	0	
11		सन १९६५ घुवाचे अधिकारी/कांपनीता घाचे सेवा पुस्तक/सेवा अभिलेखे	एकूण	0	0	0	0	0	
12		महानगर पालिका / नगर पालिका शेतकार तकनी बसूल व आपटनी (Assessment Register)	एकूण	0	0	0	0	0	
13		सेव्य भरती कांपालय (छव्याती सेवानिवारन निवृत्ती झालीपावेली) सेव्य भरतीच्याबेळी घेतलेल्या नोंदी.	एकूण	0	0	0	0	0	
			एकूण	0	0	0	0	0	
			एकूणरित एकूण	0	0	0	0	0	

महाराष्ट्र राज्य कागदाता समाजाम भराता -कृष्णगो-भराता जात प्रभागापत्र देवयाची कार्यपालक वित्त वर्गवाचासी मा.न्या.संदिप शिंदे (निवृत्त) यांचे अध्यक्षतेचारी स्थापन करण्यात आलेल्या समितींस सादर करावणार्ह माहिती (दिनांक /11/2023 चे स्थिती)

विवरणपत्र -2

अभिलेख प्रकार निहाय भाषा, नियम/कायदा, ठवणारा प्राचीविकारी इ.बाबतचा तपाशिल

जिल्हा -

अ.क्र.	अभिलेख	अभिलेखाचे प्रकार	अभिलेख भाषेतात आहे.	आढळून आवंत उच्चा अभिलेखाचे घरां	अभिलेख वेळाता प्राचीविकारी (चट्टारी/सामाजी/पोलीस पार्टी/प्रपंतकांह.)	अभिलेख कोणत्या तत्वारीनुसार वेळवयात घेत होते. (कायदा / नियम / शासन आदीशह.)	अभिलेख सभ्या कोणत्या आवंत वेळवयाचा अभिलेख कालामध्ये उपलब्ध आहे.	प्रोत्ता
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	महसूली अभिलेख	1. खासरा पत्रक 2. राहीली पत्रक 3. क.पत्रक 4. इकू नोंदवही 5. नागरीकांचे नावृत्य संविस्तर सन 1951 6. नमूना नं.01 इकू नोंदवक 7. नमूना नं.02 इकू नोंदवक 8. 7/12 इकू						
2	जन्म भूत्य नोंदवा	जन्म भूत्य नोंदवे रजिस्टर (गाव नमूना 14)						
3	शोलांगिक अभिलेख	1. प्रांग निर्माण नोंदवही / जनरल रजिस्टर						
4	अधीक्षक राख्य उत्पादन गुन्हाक	1. अनुत्तरी नोंदवहा 2. नोंदवही 3. नोंदवही 4. आव्यापना						
5	कारागाह अधीक्षक	1. Register of under trial prisoners 2. Register showing the description etc of convicted prisoners						
6	पोलीस विधान	1. गावकारी 2. गावनव्य रीजिस्टर C1, C2 3. काइम रीजिस्टर 4. उडक घटनाम 5. FIR रीजिस्टर						
7	महाराष्ट्र निवेदक नव्या मुद्रांक निलाखिकारी	1. उत्पादन नावांचा केलेले रजिस्टर 2. इ.कुक 3. उत्पादक 4. सांकेतिक 5. इतारा चाचता 6. भाई विडू 7. ठोक पत्र 8. बटारे पत्र 9. दत्तक विधान 10. मुख्यपत्र 11. इच्छापत्र 12. नावनोड पत्र 13. इतर दस्ता						
8	भूमि अभिलेख विधान	1. पाकडाक 2. शतधार पत्रक 3. वसुन्ती वाका 4. झाल्या प्रतिवृत्त 5. रिकॉर्डेन प्रतिवृत्त 6. कृतारम रीजिस्टर 7. इकू नोंदवण्या पत्रक 8. नमूना-33 (प्रतिक्रीडात घानेसमारो) 9. नमूना-34 10. दिपण बुक						
9	जिल्हा सोनव कल्याण अधिकारी	माजी सोनव कल्याण निवृत्तीनंतर नोंदण्याकरिता करण्यात आलेल्या कागदप्रकाशनासाठे						
10	जिल्हा व्याप अधिकारी	मूरुवड						
11	अधिकारी/कर्मचारी यांचे सेवा पुस्तक/सेवा अभिलेख	मन १९६४ व्यापक	सेवा पुस्तक/सेवा अभिलेख					
12	महानगर पालिका / नगर पालिका	गोत्यार तक्का व्यवल व आमदना (Assessment Register)						
13	सेव्य भरती कायालय (उत्पत्ती संभागीनानार जिल्हार्थे होण्यावरंते)	सेव्य भरतीच्यावेळी घेतलेल्या नोंदी.						

स्वाक्षरी
पदनाम-----
कायालयाचे नाव -----

मराठा समाजास मराठा-कुणबी, कुणबी-मराठा जात प्रमाणपत्र देण्याची कार्यपद्धती विहित करण्यासाठी भाज्या.संदिग्ध शिंदे (निवृत) यांचे अध्यक्षतेखाली स्थापन

करण्यात आलेल्या समितीस सात्र करावयाची माहिती

(दिनांक /11/2023 ची स्थिती)

विवरणपत्र -3

सक्षम प्राधिकारी यांनी मागील पाच वर्षांत दिलेली कुणबी, कुणबी-मराठा, मराठा-कुणबी, जात प्रमाणपत्राचा तपशिल

जिल्हा -

अ.क्र	वर्ष	कुणबी/कुणबी- मराठा/मराठा- कुणबी जात प्रमाणपत्रासाठी प्राप्त अजार्दी संख्या	प्राप्त अजार्दीको मंजुर अजार्दी संख्या	अर्ज मंजुर करण्यासाठी विचारात घेतलेला पुरावा	नामजुर अर्जाची संख्या	अर्ज नामजुर करण्याची कारणे	गोरा
1	2	3	4	5	6	7	8
1	सन 2018 - 19		1)				
2	सन 2019 – 20		2)				
3	सन 2020 – 21		3)				
4	सन 2021 – 22		4)				
5	सन 2022 – 23		5)				
				इतरांटी			

जिल्हाविकारी -

७९५६

मराठवाड्यातील मराठा समाजास मराठा-कुणबी, कुणबी-मराठा जात प्रमाणपत्र देण्याची कापांपद्धती विरहित करण्यासाठी मा.न्या.संदिप शिंदे (निवृत) यांचे अस्थासेखाली स्थापन करण्यात आलेल्या
समस्तीस सादर करावयाची भाहिती (दिनांक /11/2023 ची स्थिती)

विवरणपत्र -4

जात प्रमाणपत्र पडताळणी समितीने वैध अथवा अवैध ठरविलेल्या कुणबी/मराठा-कुणबी जात प्रमाणपत्रांचा तपशिल

जिल्हा -

अ.क्र.	कुणबी/कुणबी-मराठा/मराठा-कुणबी जात प्रमाणपत्र पडताळणीसाठी प्राप्त अनांगिकी संख्या	प्राप्त अनांगिकी वैध ठरविलेली संख्या	वैध ठरविलेला विचारात घेतलेला पुरावा	अवैध ठरविलेला प्रमाणपत्रांची संख्या	अवैध ठरविलेली काळे	शेरा
1	2	3	4	5	6	7
			1) 2) 3) 4) 5) इत्यादी	1) 2) 3) 4) 5) इत्यादी		

जिल्हापिकारी -----

मराठा समाजास मराठा-कुणाळी-कुणाळी-मराठा जाता प्रमाणपत्र देण्याची कार्यपादक विहित कराऱ्यासाठी मा.ना.संदिप शिंदे (निवृत) यांचे अध्यक्षतेखाली स्थापन करण्यात आलेल्या समितीस सादर
कारावयाची माहिती (दिनांक 11/12/2023 ची स्थिती)

विवरणपत्र -5

तपासणी केलेल्या व आडळून आलेल्या कुणाळी नोंदविचा तालुकानिहाय तपशिल

अभिलेखांचे प्रकार ==>>	महसूली अभिलेखे	जन्म मृत्यु नंदी	शेक्षणीक अभिलेखे	भुमी अभिलेख	विभागाकडील अभिलेखे	अन्य अभिलेखे	एकूण
	तालुका	तपासलेल्या नोंदविची संख्या	कुणाळी जातीच्या नोंदी आढळतेल्याची संख्या	कुणाळी जातीच्या नोंदी आढळतेल्याची संख्या	कुणाळी जातीच्या नोंदीची आढळतेल्याची संख्या	कुणाळी जातीच्या नोंदीची आढळतेल्याची संख्या	कुणाळी जातीच्या नोंदी आढळतेल्याची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
छत्रती सभाजीनगर							
पेठा							
फुलंडी							
देवगापुर							
गंगापुर							
युत्तमाबाद							
सिलाड							
कन्नड							
सोयगाव							
	एकूण	0	0	0	0	0	0
जालना							
भोवरदेव							
जाप्रावाद							
बदापुर							
परतूर							
अंदह							
घरतांवरी							
मंडा							
	एकूण	0	0	0	0	0	0

मराठवाड्यातील मराठा समाजास मराठा-कृणवी-प्रसादा जात प्रमाणपत्र देण्याची कार्यपद्धती विहित करायचाऱ्यांनी मा.या.संधिप शिंदे (निवृत) यांने अध्यक्षतेवाली स्थापन करायात आलेल्या समितीस मादर करायावधी माहिती दिनांक /11/2023 ची स्थिती

الطبقة العاملة في مصر

तपासणी केलेत्या व आढळून आलेत्या कुणी नोंदीचा तालुकानिहाय तपशिल

मराठा समाजास मराठा-कुणवी-कुणवी-मराठा आत प्रशानपत्र देण्याची कार्यपद्धती विहित करण्यातील मा.न्या.संघिष प्रिंटिंग्स (निवृत्त) याचे अव्यक्ततेखाली स्थापन करण्यात आलेल्या समितीस सादर करावयाची प्राहिती (दिनांक ११/१२/२०२३ नी स्थिती)

विवरणपत्र - 5

तपासणी केलेल्या व आढळून आलेल्या कुणबी नोंदविचा तालुकानिहाय तपशिल

मराठवाड्यातील मराठा समाजास मराठ-कुणबी-मराठा जात प्रमाणपत्र देण्याची कार्यपद्धती विहित करण्यासाठी मा.न्या.संदिप शिंदे (निवृत) यांचे अध्यक्षतेखाली स्थापन करण्यात आलेल्या समितीस सातर करावयाची माहिती (दिनांक /11/2023 ची शिक्ती) विवरणपत्र -5

तपासणी केलेल्या व आढळून आलेल्या कुणबी नोंदीचा तालुकानिहाय तपशिल

अभिलेखांचे प्रकार =====>		महसूली अभिलेखे		जन्म मृत्यु नोंदी		शेक्षणीक अभिलेखे		विभागाकडील अभिलेखे		भूमी अभिलेख		अन्य अभिलेखे		एकूण	
	तालुका	तपासलेल्या नोंदीची संख्या	कुणबी जातीच्या नोंदी आढळतेल्याची संख्या	तपासलेल्या नोंदीची संख्या	कुणबी जातीच्या नोंदी आढळतेल्याची संख्या	तपासलेल्या नोंदीची संख्या	तपासलेल्या नोंदीची संख्या	तपासलेल्या नोंदीची संख्या	कुणबी जातीच्या नोंदी आढळतेल्याची संख्या	कुणबी जातीच्या नोंदी आढळतेल्याची संख्या					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14		
तातुर															
ओसा															
उदगीर															
अहमदपूर															
तित्पांग															
चाकर															
रोपर															
जाळकाट															
दवणी															
पिरस-अनंतपान															
	एकूण	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
बोड															
गोवाई															
पाठोदा															
आरटी															
पिरसकासार															
वडेपांगी															
अंवाजोगाई															
माजलगाव															
करंज															
धारार															
परळी															
	एकूण	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

मराठवाड्यातील मराता समाजास मराठा-कुणबी-कुणबी-मराता जात प्रमाणपत्र देण्याची कार्यपद्धती विहित करण्यासाठी मा.न्या.संदिप शिंदे (निवृत्त) यांचे अध्यक्षतेखाली स्थापन करण्यात आलेल्या समितीस सादर
कराववायी माहिती (दिनांक 11/2023 ची स्थिती)

विवरणात -5

तपासणी केलेल्या व आढळून आलेल्या कुणबी नोंदविचा तालुकानिहाय तपशिल

अभिलेखांचे प्रकार ==>	महसूली अभिलेखे	जन्म मृत्यु नोंदी	ऐक्षणिक अभिलेखे	विभागाकडील अभिलेखे	भुमी अभिलेख	अन्य अभिलेखे	एकूण
तालुका	तपासलेला नोंदी आढळलेल्यांची संख्या	कुणबी जातीच्या नोंदी आढळलेल्यांची संख्या	तपासलेल्या नोंदीची संख्या	कुणबी जातीच्या नोंदी आढळलेल्यांची संख्या	तपासलेल्या नोंदीची संख्या	कुणबी जातीच्या नोंदी आढळलेल्यांची संख्या	कुणबी जातीच्या नोंदी आढळलेल्यांची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
धाराशिविक							
तुळजापूर							
उमरगा							
लोहारा							
धाराशिविक							
भ्रम							
कांवळ							
प्राई							
वाशी							
एकूण	0	0	0	0	0	0	0

मराठाडयारील मराता समाजास मराठा-कुण्डी-कुण्डी-मराता जात प्रमाणपत्र देण्याची कार्यपद्धती विहित करण्यासाठी मा.त्य.संदिप शिंदे (निवृत) यांचे
अध्यक्षतेरावाली स्थान करण्यात आलेल्या समितीस सादर कराववाची माहिती (दिनांक / 11/2023 ची स्थिती)

विवरणपत्र - 6

आडळून आलेल्या कुणबी नोंदीचा गावनिहाय तपशिल

जिल्हा -

अ. क्र.	तालुका	गावाचे नाव	विभाग (महसूल/भुमी अभिलेख/पत्रक/ पहाणी पत्रक/जनरल रजिस्टर/नमुना 33/प्रकाशातुक इ.)	अभिलेख प्रकार (खासग पत्रक/ पहाणी पत्रक/पोलीस/ शिक्षण इ.)	आडळून आलेल्या कुणबी नोंदीची संख्या	मराठी भाषेतील उट्टु / फारशी भाषेतील लिपीतील मोळी एकुण नोंदी	सुस्थितीत आहे काय ?	अभिलेख सुस्थितीत आहे काय ?	अभिलेख सुस्थितीत आहे काय ?	अभिलेख सुस्थितीत आहे काय ?	शेरा
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

जिल्हाधिकारी -----